

มหาวิทยาลัยรังสิต

รายละเอียดของรายวิชา

วิทยาลัยการแพทย์แผนตะวันออก

หลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนตะวันออก

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ORM 115	เวชกรรมไทย 1 (Thai Medicine I)	2	(2-0-4)
วิชาบังคับร่วม	-		
วิชาบังคับก่อน	-		
ภาคการศึกษา	1/2568		
กลุ่ม	01		
ประเภทของวิชา	☐ วิชาปรับพื้นฐาน ☐ วิชาศึกษาทั่วไป ☒ วิชาเฉพาะ ☐ วิชาเลือกเสรี		
อาจารย์ผู้รับผิดชอบ	ดร.ปิยะพงษ์ ชูชนะ	☒ อาจารย์ประจำ	
	อ.นฤมล เจริญวงศ์	☒ อาจารย์ประจำ	
อาจารย์ผู้สอน	ดร.ปิยะพงษ์ ชูชนะ	☒ อาจารย์ประจำ	☐ อาจารย์พิเศษ
	อ.นฤมล เจริญวงศ์	☒ อาจารย์ประจำ	☐ อาจารย์พิเศษ
	ผศ.ยุพา เต็งวัฒนโชติ	☒ อาจารย์ประจำ	☐ อาจารย์พิเศษ
	อ.อิสสระ อิศสระ	☒ อาจารย์ประจำ	☐ อาจารย์พิเศษ
	อ.นพ.วิชาญ เกิดวิชัย	☒ อาจารย์ประจำ	☐ อาจารย์พิเศษ
สถานที่สอน	ห้อง 701 อาคาร 4/2 มหาวิทยาลัย รังสิต	☒ ในที่ตั้ง	☐ นอกที่ตั้ง
วันที่จัดทำ	8 สิงหาคม 2568		

หมวดที่ 2 วัตถุประสงค์ของรายวิชาและส่วนประกอบของรายวิชา

1. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

1) อธิบายทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การกำเนิดมนุษย์ เบญจจันท์ มหาภูตรูป และความสัมพันธ์ของสมุฏฐานแห่งโรคซึ่งสัมพันธ์กับธาตุ อุดู อายุ กาล สถานที่ สิ่งแวดล้อม อาหาร และพฤติกรรม รวมทั้งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับสมดุลของวาตะ ปิตตะ เสมหะตามหลักคัมภีร์เวชศึกษา

2) อธิบายโรคที่เกี่ยวกับมารดาและเด็กในคัมภีร์ปฐุมจินดา โรคโลหิตและระดูสตรีในคัมภีร์มหาโชตรัตน์ หลักการตรวจโรคการวินิจฉัยโรคตามคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย

3) สามารถบันทึกและการซักประวัติผู้ป่วย เพื่อหาแนวทางการบำบัดรักษา และการเลือกใช้ยาแผนไทยตามกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย การส่งต่อผู้ป่วย รวมถึงเข้าใจหลักการและวิธีการรักษาจากศาสตร์การแพทย์อื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. คำอธิบายรายวิชา

ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การกำเนิดมนุษย์ เบญจจันท์ มหาภูตรูป สมุฏฐานแห่งการเกิดซึ่งสัมพันธ์กับธาตุ ฤดูกาล อายุ เวลา สถานที่ อาหาร และพฤติกรรมก่อโรค การปรับสมดุลของวาตะ ปิตตะ เสมหะตามหลักคัมภีร์เวชศึกษา ศึกษาโรคที่เกี่ยวกับมารดาและเด็กในคัมภีร์ปฐุมจินดา โรคโลหิตและระดูสตรีในคัมภีร์มหาโชตรัตน์ หลักการตรวจโรค การวินิจฉัยโรคตามคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัย การบันทึกและการซักประวัติผู้ป่วย เพื่อหาแนวทางการบำบัดรักษา และการเลือกใช้ยาแผนไทยตามกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย การส่งต่อผู้ป่วย รวมถึงเข้าใจหลักการและวิธีการรักษาจากศาสตร์การแพทย์อื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา

มี 2 ชั่วโมง/สัปดาห์

โดยให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือกลุ่ม
(เฉพาะรายที่ต้องการ)

โดยจองวันเวลาล่วงหน้า หรือมาพบตาม
เวลา

■ E-mail: Piyapong.c@rsu.ac.th

■ Facebook: ORM 115 เวชกรรมไทย 1

ภาค 1/ 2568

■ โทร: 084-0555474

☐ อื่น ระบุ.....

4. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (Course Learning Outcomes: CLOs) :

- 1) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย
- 2) ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในทฤษฎีและหลักการศาสตร์การแพทย์แผนไทยด้านเวชกรรมไทย และเภสัชกรรมไทย สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในวิชาชีพได้
- 3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภูมิปัญญาการแพทย์แผนตะวันออกไปเชื่อมโยงกับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพได้
- 4) ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ที่ดีและสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบหน้าที่ และเคารพต่อสิทธิของผู้อื่น
- 5) ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารข้อมูล การนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
- 6) มีความสามารถในการตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด การรักษา การป้องกันโรค การส่งเสริมและการฟื้นฟูสุขภาพแก่ผู้ใช้บริการด้วยกรรมวิธีทางการแพทย์แผนไทยตามหลักกิจ 4 ประการ ด้านเวชกรรมไทย ได้แก่ รู้จักที่ต้งที่แรกเกิดของโรค รู้จักชื่อของโรค รู้จักยารักษาโรค รู้จักเลือกยาให้เหมาะกับโรค

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

การพัฒนาผลการเรียนรู้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่มุ่งหวัง มีดังต่อไปนี้

1. คุณธรรม จริยธรรม

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1.3	ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและหลักสิทธิมนุษยชน	- ก่อนการเรียนการสอนแต่ละครั้งมีการเช็คชื่อโดยกำหนดช่วงเวลาของการเข้าเรียนแบบตรงเวลา สาย ขาด อย่างชัดเจน โดยแจ้งให้นักศึกษาทราบทั่วกัน เกี่ยวกับกฎระเบียบภายในชั้นเรียน รวมถึงตรวจความเรียบร้อยของการแต่งกาย โดยเน้นเรื่องการแต่งกายและการปฏิบัติตนที่เหมาะสม ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย - ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนและหลังการเรียน โดยสังเกตพฤติกรรม	ประเมินและให้คะแนนจากการเข้าเรียนตรงเวลา

		นักศึกษาในเรื่องของความซื่อสัตย์ ร่วมด้วย สอดแทรกความมีระเบียบ วินัย ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อ ตนเอง และสังคมขณะปฏิบัติงาน ตอนฝึกงานในคลินิกหรือ โรงพยาบาล	
1.5	ตระหนักและเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย	● ขณะมีการเรียนการสอน ผู้สอน ยกตัวอย่างคุณค่าภูมิปัญญาไทย และ จรรยาบรรณวิชาชีพ รวมถึง ประสบการณ์ตรงของผู้สอนเองใน การปฏิบัติและการจัดการกับปัญหา ตามจรรยาบรรณวิชาชีพในขณะทำ คลินิก ● คอยสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของ นักศึกษาภายในชั้นเรียน แล้วนำ สถานการณ์ดังกล่าวมาเชื่อมโยงกับ คุณค่าภูมิปัญญาไทย รวมถึง จรรยาบรรณแพทย์ว่าตรงกับหัวข้อ ใด เรื่องใด แล้วสอนสอดแทรก เพื่อให้เกิดความตระหนักในการ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพยิ่งขึ้น	ประเมินและให้คะแนน จากการเข้าเรียนตรงเวลา
○	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ ตรง ต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น	● ยกตัวอย่าง คุณลักษณะของแพทย์ แผนไทยที่พึงปฏิบัติตามกรอบ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ	● ไม่มีการประเมินผล
1.4	มีจิตสาธารณะ และถือ ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์ เป็นกิจที่หนึ่ง	● มอบหมายงานกลุ่ม สังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วม	● ไม่มีการประเมินผล

2. ความรู้

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
2.2	มีความรู้ ความเข้าใจ ใน ทฤษฎี และหลักการศาสตร์ การแพทย์แผนไทยด้านเวช กรรมไทย และเภสัชกรรม ไทย	- สอนให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยเน้น กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active learning: Self-directed learning (SDL) - สอนการวิเคราะห์กรณีศึกษา การ แก้ปัญหา อภิปรายโต้ตอบระหว่าง อาจารย์และนักศึกษา ตลอดจนการ นำเสนอประเด็นที่ได้รับมอบหมาย เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม โดย เน้นกิจกรรม Active learning: Problem-based learning (PBL)	- ประเมินและให้ คะแนนจากงานที่ มอบหมาย - ทดสอบย่อย: SDL และ PBL - สอบกลางภาคและ ปลายภาคด้วย ข้อสอบ
2.4	สามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ ติดตาม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ในวิชาชีพได้	- ยกตัวอย่างงานวิชาการทางวิชาชีพที่ มีในปัจจุบัน - สอนการวิเคราะห์กรณีศึกษา การ แก้ปัญหา อภิปรายโต้ตอบระหว่าง อาจารย์และนักศึกษา ตลอดจนการ นำเสนอประเด็นที่ได้รับมอบหมาย เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่ม โดย เน้นกิจกรรม Active learning	- ประเมินและให้ คะแนน จากงานที่ มอบหมาย - ประเมินจากการทำ Project การนำเสนอ Project และรายงาน

3. ทักษะทางปัญญา

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
3.5	สามารถนำความรู้ทางภูมิ ปัญญาการแพทย์แผน ตะวันออกไปเชื่อมโยงกับ การวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์รวมทั้งการ ส่งเสริมสุขภาพได้		

○	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
3.1	ตระหนักรู้ในศักยภาพ เพื่อพัฒนาตนเองให้มี ความสามารถเพิ่มขึ้น	- สอนแบบบรรยาย และปฏิบัติ ระหว่างการสอนมีการสุ่มถามตอบ รายบุคคล - เปิดโอกาสให้นักศึกษาถามตอบโดยสมัครใจ และมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็น รวมทั้งการสรุปความรู้จากอาจารย์ผู้สอนที่จะชี้แนะความเห็นจากประสบการณ์	ไม่มีการประเมินผล

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
4.1	มีมนุษยสัมพันธ์และ ปฏิสัมพันธ์ที่ดีและ สามารถทำงานเป็นทีม ร่วมกับผู้อื่นได้	มอบหมายงานกลุ่ม และนำเสนอ หน้าชั้นเรียน	ประเมินและให้คะแนน จากงานที่มอบหมาย
4.3	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ คำพูด การกระทำของตนเอง คำเคารพต่อสิทธิผู้อื่น	มีการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยในการซักประวัติ การตรวจวินิจฉัย และการรักษาตามหลักการแพทย์แผนไทย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม ให้คำปรึกษากรณีศึกษา เน้นกิจกรรม Active learning: PBL โดยที่นักศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อ การเข้าปรึกษากับอาจารย์ประจำกลุ่ม เพื่อนำไปจัดทำและนำเสนอ Case study ซึ่งมีการอภิปรายและให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขจากคณะอาจารย์ที่เข้าร่วมประเมิน	- ประเมินและให้คะแนน จากงานที่มอบหมาย - ทดสอบย่อย: SDL และ PBL - สอบกลางภาคและปลายภาคด้วยข้อสอบ

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
5.2	สามารถสื่อสารภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารข้อมูล การนำเสนอได้อย่างเหมาะสม	- มอบหมายงานข้อมูลจากกิจกรรมให้นักศึกษาออกชุมชน มาจัดทำและนำเสนอ Case study เป็นงานกลุ่ม - มอบหมายให้จัดทำงานนำเสนอเกี่ยวกับโรคตามคัมภีร์ต่างๆ ทั้งการเปรียบเทียบกับแผนปัจจุบัน	ประเมินและให้คะแนนจากงานที่มอบหมาย

6. ทักษะการปฏิบัติด้านอาชีพ (เภสัชกรรมไทย)

●	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
6.1	มีความสามารถในการตรวจการวินิจฉัย การบำบัดการรักษาการป้องกันโรคการส่งเสริมและการฟื้นฟูสุขภาพ แก่ผู้ใช้บริการ ด้วยกรรมวิธีทาง การแพทย์แผนไทยตามหลัก กิจ 4 ประการด้านเวชกรรมไทยได้แก่วิธีที่ตั้งแต่แรกเกิดของโรค รู้จักชื่อของโรค รู้จักยารักษาโรค รู้จักเลือกยาให้เหมาะกับโรค	- มอบหมายงานข้อมูลจากกิจกรรมให้นักศึกษาออกชุมชน มาจัดทำและนำเสนอ Case study เป็นงานกลุ่ม - มอบหมายให้จัดทำงานนำเสนอเกี่ยวกับโรคตามคัมภีร์ต่างๆ ทั้งการเปรียบเทียบกับแผนปัจจุบัน	ประเมินและให้คะแนนจากงานที่มอบหมาย
○	ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
6.2	มีความสามารถในการเตรียมยา การผลิตยา การปรุงยาการจ่ายยา ตามหลักเภสัช 4 ประการได้แก่ เภสัชวัตถุ สรรพคุณเภสัช คณาเภสัช เภสัชกรรม	บรรยายและอภิปรายการนำหลักการทางเภสัชกรรมไทยไปใช้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	ไม่มีการประเมินผล

	และการควบคุมคุณภาพของ ยาแผนไทยให้มี คุณภาพตามหลักสากล		
--	---	--	--

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อที่ใช้	จำนวน ชั่วโมง	ผู้สอน
1	ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การกำเนิดมนุษย์ เบญจขันธ์ มหาภูตรูป	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	ดร.ปิยะพงษ์ หุชนะ
2	ความรู้เบื้องต้นของ การแพทย์แผนไทย (กิจ 4)	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	ดร.ปิยะพงษ์ หุชนะ
3	สมุฏฐานแห่งการเกิดซึ่ง สัมพันธ์กับธาตุ ฤดูกาล อายุ เวลา สถานที่ อาหาร และ พฤติกรรมก่อโรค	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.นฤมล เจริญวงศ์
สอบย่อยครั้งที่ 1				
4	การปรับสมดุลของวาตะ ปีตตะ เสมหะตำราเวชศึกษา	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.ปิยะพงษ์ หุชนะ
5	คัมภีร์สมุฏฐานวินิจัย 1	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.นฤมล เจริญวงศ์
6	คัมภีร์สมุฏฐานวินิจัย 2	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.นฤมล เจริญวงศ์
7	โรคมารดาและเด็ก	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.อิสสรี อิศระ

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อที่ใช้	จำนวน ชั่วโมง	ผู้สอน
8	คัมภีร์มหาโชตรัตน์	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.อิสสรี อิศระ
9	โรคทางนรีเวช	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.นพ.วิชาญ เกิดวิชัย
10	การซักประวัติ และการ บันทึกประวัติผู้ป่วย	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.นฤมล เจริญวงศ์
11	แนวทางการรักษาและการ เลือกใช้ยาตามกรรมวิธี การแพทย์แผนไทย	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	ผศ.ยุพา เต็งวัฒนโชติ
12	แนวทางการส่งตัวผู้ป่วย และ นำเสนอกรณีศึกษา	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	ดร.ปิยะพงษ์ ชูชนะ
สอบย่อยครั้งที่ 2				
13	สรุปเปรียบเทียบคัมภีร์ เวช ศึกษา - สมุฏฐานวินิจฉัย -	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.นฤมล เจริญวงศ์
14	การประยุกต์ใช้คัมภีร์แพทย์ แผนไทย 1	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.นฤมล เจริญวงศ์
15	การประยุกต์ใช้คัมภีร์แพทย์ แผนไทย 2	บรรยาย/สัมมนา และใช้ LCD/Notebook	2	อ.นฤมล เจริญวงศ์
รวม			30	

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	ลำดับที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
2.2, 2.4	สอบ (70%) - สอบกลางภาค - สอบปลายภาค - สอบย่อยก่อนและหลังเรียน	4-9 13-17 ตลอดภาคการศึกษา	35 % 30% 5%
1.3, 1.5	การเข้าชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	5%
2.2, 2.4, 3.5, 4.1, 4.3, 5.2, 6.1	งานที่ได้รับมอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	25%
รวม			100%

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

1. กองการประกอบโรคศิลปะ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. ตำราแพทย์แผน โบราณทั่วไป สาขาเวชกรรม เล่ม 1, 2.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

1. พระยาพิชัยประกาศเวช. เวชศึกษา แพทย์ศาสตร์สังเขป เล่ม 1, 2, 3. กรุงเทพฯ : ไพบูลย์การพิมพ์, 2531.
2. มหาวิทยาลัยรังสิต คณะการแพทย์แผนตะวันออก. ตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542.
3. มูลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์ไทยเดิม อายุรเวทวิทยาลัย (ชีวกโกมารภักจ). ตำรา การแพทย์ไทยเดิม (แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์) ฉบับพัฒนา ตอนที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สีไทย, 2541.
4. มูลนิธิฟื้นฟูส่งเสริมการแพทย์ไทยเดิม อายุรเวทวิทยาลัย (ชีวกโกมารภักจ). ตำรา การแพทย์ไทยเดิม (แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์) ฉบับพัฒนา ตอนที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด, 2544.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

1. กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ สถาบันภาษาไทย. *แพทยศาสตร์สงเคราะห์ : ภูมิ ปัญญาทางการแพทย์และมรดกทางวรรณกรรมของชาติ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2542.
2. คณะอนุกรรมการการเผยแพร่-ประชาสัมพันธ์ โครงการสมุนไพรรักษาการสาธารณสุขมูลฐาน. *คู่มือสมุนไพรรักษา เล่มที่ 1*. หจก. เอช-เอน การพิมพ์, 2527.
3. แพทย์หญิงเพ็ญภา ทรัพย์เจริญ. *ประมวลทฤษฎีการแพทย์แผนไทย เล่ม 1 พระคัมภีร์สมุฏฐานวินิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2537.
4. แพทย์หญิงเพ็ญภา ทรัพย์เจริญ. *ชุดภูมิปัญญาไทยและสมุนไพรรักษา คู่มือเวชกรรมแผนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท สามเจริญพาณิชย์ จำกัด, 2549.
7. มาโนช วามานนท์ และ เพ็ญภา ทรัพย์เจริญ. *ยาจากสมุนไพรรักษาสำหรับงานสาธารณสุขมูลฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2537.
8. ราชบัณฑิตยสถาน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. *พจนานุกรม ศัพท์แพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2556.
9. รศ.ดร.นายแพทย์ชัชวาลย์ สวนกระต่าย ผศ.นายแพทย์กมล แก้วกิตติมงคล และอาจารย์แพทย์หญิงกมลวรรณ จุติวรกุล. *Manual of Medical Diagnosis*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
10. สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *แนวคิดและทฤษฎีการแพทย์แผนไทย หน่วยที่ 1-8*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.
11. สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *แนวคิดและทฤษฎีการแพทย์แผนไทย หน่วยที่ 9-12*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.
12. สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *แนวคิดและทฤษฎีการแพทย์แผนไทย หน่วยที่ 13-15*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.
13. สุรเกียรติ์ อาชานุกาพ. *ตำราการตรวจรักษาโรคทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2544.

หมวดที่ 6 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา
 - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
 - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
2. กลยุทธ์การประเมินการสอน
 - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
 - ผลการสอบ/การเรียนรู้ / การซักถามนักศึกษาในห้องเรียน
3. การปรับปรุงการสอน

หมวดวิชาฯ กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทบทวน และปรับปรุงกลยุทธ์ และวิธีการสอนจากผลการประเมินผลรายวิชา แล้วจัดทำรายงานรายวิชาตามรายละเอียดที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา(สกอ.) กำหนดทุกภาคการศึกษา ให้อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรมกลยุทธ์การสอน และอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพิ่มเติม/การวิจัยในชั้นเรียน เน้นกิจกรรม Active learning ในรายวิชาเพื่อพัฒนาผู้เรียนและผู้สอนร่วมกัน มีการประชุมของหมวดวิชาฯ เพื่อหารือปัญหาการเรียนรู้ของนักศึกษาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในวิชาที่มีความต่อเนื่องในกลุ่มวิชาเวชกรรมไทย และการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกของนักศึกษาในอนาคต

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- ☐ สัมภาษณ์นักศึกษา
- ☐ การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา.....
- ☒ การตรวจสอบการให้คะแนนและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามแนวทางการทวนสอบผลสัมฤทธิ์นักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยสำนักงานมาตรฐานวิชาการ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิต
- ☐ การประเมินความรู้รวบยอดโดยการทดสอบ.....
- ☐ รายงานผลการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในแต่ละด้าน.....
- ☐ แบบสำรวจ/แบบสอบถาม.....
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

หมวดวิชาฯ มีระบบทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษา และผลการประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินของหมวดวิชา การรายงานรายวิชาโดยอาจารย์ผู้สอน หลังการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา พบว่าในรายวิชานี้ นักศึกษายังขาดความตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่องานในการเข้าเรียนเป็นคุณสมบัติและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาในการทบทวนเนื้อหาที่สอน และกลยุทธ์การสอนที่ใช้ และนำเสนอแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาในการรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาโดยเน้นการเช็คชื่อนักศึกษา ก่อนเริ่มเรียน และเน้นกฎระเบียบในชั้นเรียนในความตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบของการเข้าเรียน และการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยประเมินผลจากจำนวนผู้เข้าเรียนและการส่งงาน จัดทำรายงานเสนอต่อหัวหน้าหมวดวิชาฯ เพื่อนำเสนอในที่ประชุมของหมวดวิชาฯ และคณะกรรมการวิชาการประจำคณะ เพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็น และสรุปผลการวางแผนพัฒนาปรับปรุงสำหรับใช้ในปีการศึกษาถัดไป